

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Komvux som särskild utbildning: elever per den 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0110

Referenstid

15 oktober 2020

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens Skolverk
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamling	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	5
2.5	Bearbetningar.....	6
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under direktinsamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden	7
2.6.3	Granskning av makrodata.....	7
2.6.4	Granskning av redovisning	7
2.7	Skattningsförfarande.....	7
2.7.1	Principer och antaganden.....	7
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	8
2.7.4	Röjandekontroll	8
3	Genomförande	8
3.1	Kvantitativ information.....	8
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	8

1 Statistikens sammanhang

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skelsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolenhetens verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

I detta dokument beskrivs upplägg och genomförande av den undersökning som resulterar i statistik över elever i komvux som särskild utbildning. Läs om statistikens kvalitet i kvalitetsdeklarationen som finns tillgänglig på www.scb.se/UF0110, under rubriken *Dokumentation*.

Uppgifter angående verksamhet i komvux som särskild utbildning har samlats in på likartat sätt sedan 1992. Dock slutade skolformen vara en egen skolform och istället en del av kommunal vuxenutbildning från 1 juli 2020. Undersökningen bytte även namn från Särskild utbildning för vuxna till Komvux som särskild utbildning.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Pandemin påverkade samhället under resterande kalenderår 2020. Pandemin har inte påverkat framställningen av statistiken men orsakade att färre elever inrapporterades till SCB på grund av att det var färre elever inskrivna i skolformen. Detta kom sig bland annat av att vissa elever inte valde att fortsätta utbildningen samt för att SCB inte samlar in elevtimmar på distans, vilket förekom i vissa fall.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Målstorheterna för statistiken om elever i komvux som särskild utbildning är olika summor av antalet elever som uppnår vissa egenskaper, till exempel hur många som läser på en viss nivå under ett läsår.

2.2 Ramförfarande

Som ram används Skolverkets skolenhetsregister. Alla skolenheter som bedriver komvux som särskild utbildning i Sverige finns med i registret och ansvarar själva för att kontinuerligt uppdatera registret vid förändringar. Alla skolenheter som har markerat att de bedriver verksamhet för elever i komvux som särskild utbildning under den mätvecka där 15 oktober utgör ramen.

Intressepopulationen är samtliga elever inskrivna i komvux som särskild utbildning. I komvux som särskild utbildning ingår vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år. Eleven ska sakna sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge, och ha förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Målpopulationen är samtliga elever inskrivna i komvux som särskild utbildning den mätvecka där 15 oktober ingår. Överensstämmelsen mellan mål- och intressepopulation anses god då merparten elever inskrivna i komvux som särskild utbildning fanns inskrivna på en skolenhet under mätdatumet.

Målobjektet utgörs av varje elev inskriven i komvux som särskild utbildning under mätdatumet. Observationsobjekt är deltagare i komvux som särskild utbildning och som deltar på någon av utbildningsnivåerna grundsärskolenivå, träningssärskolenivå samt gymnasiesärskolenivå. En deltagare är en person på en unik skolenhet och utbildningsnivå. En elev (individ) kan således förekomma som flera deltagare vid ett och samma mättillfälle eftersom eleven kan delta i undervisning i olika nivåer och vid olika skolenheter.

Uppgiftskällan är huvudmännen som har ansvaret för att uppgifterna lämnas in. Huvudmannen kan antingen fylla i de efterfrågade uppgifterna direkt i webblanketten eller använda den Excelmall som SCB har lagt ut på uppgiftslämnarsidan, www.scb.se/komvux-som-sarskild-utbildning.

Kontaktvägen till uppgiftslämnarna är Skolverkets skolenhetsregister.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamling

Referenstiden är 2020-07-01 – 2021-06-30 med mätvecka 42 år 2020.

Statistikinsamlingen sker genom att SCB lägger ut blanketter på SCB:s webbplats där uppgiftslämnarna måste logga in för att ta del av blanketterna. Uppgiftslämnarna för varje skolenhet fyller i dessa blanketter (webblankett eller Excelmall) och skickar sedan in de till SCB via SIV, vilket är SCB:s verktyg för elektronisk insamling. I SIV finns det inbyggda kontroller för att se till att svaren är inom rimliga värden.

Den första kontakten med skolenheterna sker via ett introduktionsbrev. I samband med att introduktionsbrev skickas ut öppnar insamlingen så det går att lämna uppgifter. Efter ungefär 1 till 2 veckor skickas ett påminnelsebrev och efter ytterligare 1-2 veckor skickas en sista skriftlig påminnelse ut. Om det fortfarande saknas uppgifter etablerar personal på SCB en personlig kontakt med uppgiftslämnare via epost eller telefon. Detta gäller också om uppgifterna som redan skickats in skulle vara ofullständiga.

Kompletterande bakgrundsuppgifter om varje elev hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB), SCB:s Utbildningsregister och Skolenhetsregistret, ibland i form av härledningar. Det är variabler om elevens tidigare utbildning samt skolenhetens geografiska läge och huvudman.

Uppgifterna till RTB hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket.

Version av registret över befolkningens högsta utbildning har hämtats från 30 september aktuellt år.

De kompletterande uppgifterna hämtas från redan befintliga register eftersom registren anses hålla hög kvalitet och för att uppgiftslämnaren inte ska ta del av elevernas bakgrundsinformation. Dessutom används befintliga register i så stor mån som möjligt för att minska uppgiftslämnarbördan.

2.4.2 Mätning

Information om de slutliga observationsvariablerna och statistikens detaljerade innehåll finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se under Komvux som särskild utbildning (särsvux).

Det går även att hitta information om observationsvariablerna i kvalitetsdeklarationen för Komvux som särskild utbildning: elever per den 15 oktober.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Statistiken över elever i komvux som särskild utbildning baseras på en undersökning som i år hade full svarsfrekvens. Alla skolenheter inom komvux som särskild utbildning som fanns med i urvalet har

lämnat in uppgifter eller svarat att de inte har några uppgifter att lämna. För utökad riskminimering av svarsbortfall kontaktas även skolenheter som rapporterat ett betydligt lägre antal deltagare i komvux som särskild utbildning i jämförelse med föregående läsår. Skolenheterna har lämnat in samtliga efterfrågade uppgifter för deltagarna och därmed finns inget partiellt bortfall avseende direktinsamlade uppgifter som kan snedvrída statistiken.

2.5 Bearbetningar

De bearbetningar som görs är för att kontrollera kvaliteten på uppgifterna som skickats in. Ingen imputering görs, varken vid eventuellt objektbortfall eller partiellt bortfall.

Osäkerhet på grund av bearbetningsfel kan uppkomma när det insamlade materialet bearbetas, både manuellt och maskinellt.

Inga indikationer finns på att statistiken skulle vara påverkad av bearbetningsfel, men inga särskilda studier har genomförts kring detta.

För Befolkningsstatistiken gäller att själva dataregistreringen sker på Skatteverket. Då uppgifterna bereds, dataregistreras och bearbetas inom folkbokföringen genomförs både manuella och maskinella kontroller som kan ge upphov till rättelser och korrigeringar. När uppgifterna sedan aviserats till SCB granskas de i de olika skeden av bearbetningar som görs innan de godkänns för inläggning i RTB:s slutliga observationsregister.

2.6 Granskning

För statistiken över elever i komvux som särskild utbildning granskas skolenheternas uppgifter i samband med att de lämnas in. När allt material kommit in sker ytterligare granskning manuellt. Kontroller görs då huvudsakligen mot föregående läsårs elevuppgifter. Om det finns misstänkta felaktigheter kontaktas uppgiftslämnaren, varvid uppgifterna bekräftas eller rättas av uppgiftslämnaren.

2.6.1 Granskning under direktinsamlingen

I samband med insamlingen genomförs maskinella kontroller av svaren. Det finns hårda kontroller som ser till att det inte går att skicka in ett svar som innehåller felaktiga uppgifter.

Eftersom det är en totalundersökning med uppgiftslämnarplikt läggs stor vikt på att alla skolenheter getts möjlighet att skicka in sina svar. Under insamlingens gång kontrolleras och påminns uppgiftslämnare vars svar saknas.

2.6.2 Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden

Elevuppgifter på individnivå granskas löpande. Exempelvis på granskning är om en elev är inrapporterad på samma utbildningsnivå och skolenhet fler än en gång. Granskning sker även om en elev är rapporterad på en och samma utbildningsnivå men på olika skolenheter.

2.6.3 Granskning av makrodata

Målstorheter granskas på kommunnivå genom att jämföra rimligheten av värdena med tidigare årgångar.

2.6.4 Granskning av redovisning

Skolverket är ansvarig myndighet för denna statistik. SCB gör en layoutgranskning innan materialet levereras till Skolverket. Då kontrolleras att alla variabler finns, att alla variabler har rätt titlar och att antal poster överensstämmer med det slutliga observationsregistret.

2.7 Skattningsförfarande

För statistiken över komvux som särskild utbildning görs inga ytterligare antaganden än de som görs till färdigställandet av statistikregistret.

Under åren sedan 1992 har observationsvariablerna inte förändrats nämnvärt. Ett exempel på en förändring över tid (exkl. gruppuppgifter) är att det från och med 2014 tillkom tre nya variabler som anger antal elevtimmar avseende skolförlagd utbildning, arbetsplatsförlagd utbildning (lärlingsutbildning och APL) samt en observationsvariabel som anger totalt antal elevtimmar där antal elevtimmar avseende skolförlagd utbildning och arbetsplatsförlagd utbildning summeras.

2.7.1 Principer och antaganden

Eftersom det är en totalundersökning som ligger till grund för statistiken måste registret över skolenheter som ska delta vara komplett och uppdaterat. Då det är många uppgiftslämnare som ska lämna uppgifter om många elever är det en risk att någon kursdeltagare inte kommer med. De antaganden som görs är dock att uppgiftslämnaren lämnar korrekta uppgifter om alla elever som ingår i populationen samt att skolenheterna ser till att Skolenhetsregistret är uppdaterat.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Målstorheterna beräknas genom att antal elever som innehar den sökta egenskapen summeras, till exempel hur många som läser på en viss utbildningsnivå. Medelvärden förekommer till exempel vid beräkningar av hur många utbildningstimmar vissa grupper har. Andelar beräknas också på flera egenskaper.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Eftersom statistiken baseras på en totalundersökning beräknas inga osäkerhetsmått.

2.7.4 Röjandekontroll

För att skydda enskilda personers uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

I ramen för det första urvalet ingick 219 enheter. Ett kompletterande urval drogs i början av november vilket resulterade i att 5 skolenheter lades till i insamlingen. 48 enheter av dessa meddelade att de inte hade uppgifter att rapportera. Inget bortfall förekom.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har gjorts.